

JANUAR 2020
Region Syddanmark

PARAT TIL TURISME, OPLEVELSER OG GASTRONOMI

Slutevaluering

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

JANUAR 2020
Region Syddanmark

PARAT TIL TURISME, OPLEVELSER OG GASTRONOMI

Slutevaluering

PROJEKTNR. A099230
DOKUMENTNR. 137.S
VERSION 1.0
UDGIVELSESDATO 31.01.2020
UDARBEJDET LMI
KONTROLLERET MOBR
GODKENDT MOBR

INDHOLD

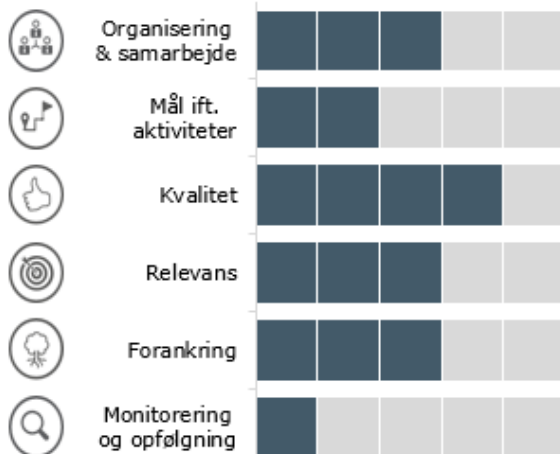
1	Resumé: Parat til Turisme, Oplevelser og Gastronomi	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	4
5	Fremdrift og målopnåelse	7
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	7
5.2	Målopnåelse i forhold til output	9
6	Effektvurdering	9
6.1	Indsatsens effektmål	10
7	Anbefalinger og læring	11

RESUMÉ: PARAT TIL TURISME, OPLEVELSER OG GASTRONOMI

Projektets implementering

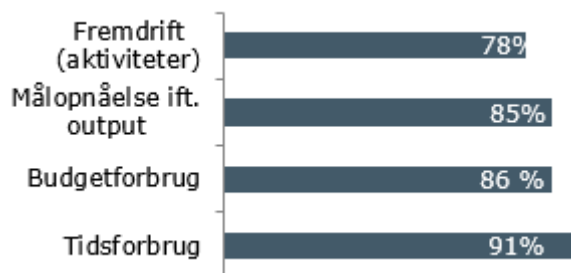
Gennemsnitlig score for implementering (skala: 0-5)

2,7

Projektledelsen har påtaget sig en række administrative opgaver, hvilket sikrer, at skolerne kan prioritere projektaktiviteterne, men projektet har ikke formået at håndtere samarbejdsudfordringer med grundskolen tids nok. Projektet er med til at afklare elevernes uddannelsesvalg, men kun få elever ender med at vælge en erhvervsuddannelse, hvorfor projektets samlede effektivitet er begrænset. Eleverne oplever især praktik, brobygning, tæt relation til lærere og muligheden for uddannelsesafklaring som motiverende. Projektets basiskoncept fungerer som en værktøjskasse for de deltagende skoler, men forankringsmulighederne er begrænsede, hvis forløbet ikke flytter målgruppen tættere på en erhvervsuddannelse. Monitorering og løbende opfølgning har været en udfordring for projektledelsen under hele projektperioden

Målopnåelse

Med en samlet målopnåelse af de opstillede aktivitetsmål på 78 % er projektet under det forventede niveau. Det skyldes blandt andet, at 165 elever har gennemført en erhvervspraktik, svarende til en målopnåelse på 58 % (A4). Projektet har opnået en målopnåelse lidt under det forventede niveau ift. den opstillede outputindikator, der omfatter, at 81 elever er startet på forløbet. Således har projektet opnået en målopnåelse på 85 % - trods en udfordret rekrutteringsproces. Vi vil dog understrege, at der er tale om elever med svage faglige og sociale forudsætninger for at kunne påbegynde en erhvervsuddannelse efter forløbet.

Effektvurdering

	Målsætning	Procentvis målopnåelse
Antal deltagere, der er i gang med en erhvervsuddannelse umiddelbart efter deltagelsen	72	14 %

Parat til Turisme, Oplevelser og Gastronomi har på evalueringstidspunktet 10 elever, der er påbegyndt en erhvervsuddannelse efter deltagelse i projektet. Den lave målopnåelse skyldes primært rekrutteringsudfordringerne samt elevsammensætningen, der især har bestået af elever med faglige og sociale udfordringer, og derfor har svage forudsætninger for at starte på en erhvervsuddannelse. Vi anerkender, at målet om, at 72 elever skal påbegynde en erhvervsuddannelse, er

et ambitiøst effektmål – ligesom projektet på mange måder har bidraget til elevernes uddannelsesafklaring. Men vi må samtidig konstatere, at projektet ikke har formået at tilpasse rekrutteringsindsatsen i tide samt fokuseret på at optage elever, der reelt har forudsætningerne til at påbegynde en erhvervsuddannelse, hvorfor vi tildeler en rød score på dette parameter.

FAKTA OM PROJEKTET

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet projektbeskrivelse

Formålet med projektet 'Parat til turisme, oplevelser og gastronomi' (TOG-forløb) er at øge udbuddet af faglært arbejdskraft inden for turisme- og hotel/restaurationsbranchen i Region Syddanmark, ved at understøtte at flere unge vælger og senere gennemfører en erhvervsuddannelse. Konkret sker dette ved, at elever efter grundskolen deltager i et målrettet kostskolekursus, der forbereder dem til en erhvervsuddannelse. Forløbet indebærer først og fremmest, at der udvikles et generisk basiskoncept for det faglige indhold i projektet. Foruden de tre deltagende frie fagskoler, skal konceptet tilpasses og udbredes til yderligere fire-fem fagskoler. Derudover skal eleverne gennemføre individuelt tilpassede erhvervspraktikker på relevante virksomheder og deltage i brobygning til erhvervsuddannelser. Eleven tilbydes også individuel vejledning målrettet erhvervsuddannelserne. Alle tre aktiviteter har til formål at forberede eleverne på, hvilket indhold og forventninger de vil møde på en erhvervsuddannelse. Endelig følges der op på den enkelte elev i form af et længere mentorforløb, en uddannelsesopfølgning over seks måneder, der skal styrke elevens fastholdelse på erhvervsuddannelsen.

Forløbet har fokus på at afklare, ruste og motivere unge til at vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse på baggrund af forløbets kombination af livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Derudover skal eleverne stifte bekendtskab med erhvervsvirksomheder i turisme-/oplevelsesbranchen. Dette strategiske samarbejde med relevante, lokale virksomheder skal synliggøre mulighederne for uddannelse og beskæftigelse inden for området. Således kombinerer projektet to af Vækstforums fokuspunkter:

- > At motivere og ruste flere unge til at vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse
- > At øge udbuddet af kvalificeret arbejdskraft til turisme- og hotel/restaurationsbranchen, som oplever rekrutteringsproblemer og er på regionens vækstdagsorden

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
>	Tilskudsmodtager: Frie Fagskoler

>	Vækstforum:	Region Syddanmark
>	Sagsbehandler:	Lis Pedersen
>	Finansieringskilde:	Socialfonden (ESF)
>	Indsatsområde:	Erhvervsuddannelse for unge (ESF-4a)
>	Samlet budget:	DKK 1,7 mio.
>	Bevillingsperiode:	01.10.2015 - 01.02.2020

PROJEKTETS EFFEKTKÆDE

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

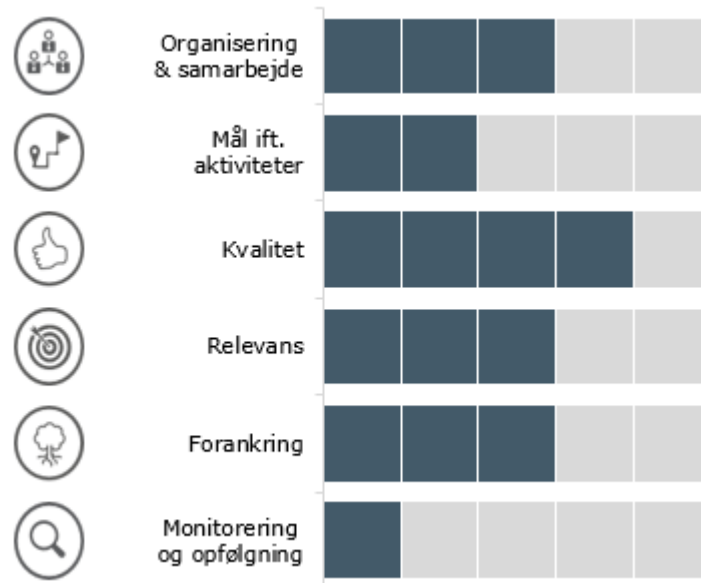
Hovedaktiviteter	→	Output	→	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> > Rekruttering af elever > Udvikling og test af kursuskoncept baseret på tre moduler: Bogligt, livsstil og fagligt > Individuel vejledning af elever > Praktik hos virksomheder i oplevelses- og turismeerhvervene > Brobygning hos virksomheder i oplevelses- og turismeerhvervet > Uddannelsesopfølgning for målgruppen > Spredning af kursuskonceptet til andre frie fagskoler 		<ul style="list-style-type: none"> > Målgruppen har opnået større kendskab til karriere- og jobmuligheder i turisme og oplevelseserhvervene > Målgruppen har styrket sine faglige, boglige og sociale forudsætninger for at søge optagelse på en erhvervsuddannelse > Målgruppen har øget sin motivation for at påbegynde og fuldføre en erhvervsuddannelse inden for oplevelse og turisme 		<ul style="list-style-type: none"> > Øget overgang til erhvervsuddannelse inden for oplevelses- og turisme > Reduceret frafald på erhvervsuddannelserne inden for oplevelses- og turisme > Øget arbejdskraftudbud inden for oplevelses- og turisme

OVERORDNET STATUS

Projektperioden er blevet forlænget med et år. Således afsluttes projektet først i februar 2020 i stedet for 2019. Projektforlængelsen begrundes i, at der ikke er rekrutteret tilstrækkelige elever til at opfylde projektets elevmål som følge af, at projektet først fik endelig godkendelse efter rekrutteringsvinduet for kostskoleforløbet var lukket. Derfor er rekrutteringsprocessen og udviklingsarbejdet blevet forsinket. Det er vores vurdering, at forsinkelsen ikke har haft betydning for projektets videre fremdrift. Projektet har alligevel oplevet væsentlige udfordringer med at indfri effektmålet om at øge overgangen til erhvervsuddannelserne.

PROJEKTETS IMPLEMENTERING

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Projektledelsen har påtaget sig en række administrative opgaver, hvilket sikrer, at skolerne kan prioritere aktiviteterne i en travl hverdag, men projektet har ikke formået at håndtere samarbejdsudfordringer med grundskolerne tids nok.

De deltagende frie fagskoler giver udtryk for, at de har en tæt og regelmæssig dialog med projektledelsen, hvilket understøtter, at skolerne kan få hjælp og vejledning til gennemførelsen af projektets aktiviteter, når der er behov for det. Vi hæfter os i den forbindelse ved, at projektledelsen har påtaget sig en række administrative opgaver, som lærerne tidligere tog sig af. Således har projektet efterlevet vores opmærksomhedspunkt fra midtvejsevalueringen om at frigøre mere tid hos lærerne, så de har mulighed for at prioritere projektet blandt deres øvrige arbejdsopgaver. Dette anser vi som en hensigtsmæssig tilpasning, der tidligere udgjorde en risiko for projektets implementering.

Vi kan konstatere, at projektet har oplevet udfordringer med at etablere et vellykket samarbejde med grundskolerne i forbindelse med rekrutteringen af elever. Dette skyldes ifølge projektledelsen, at udskolingen i grundskolen ikke prioriterer udefrakommende indsatser i en travl hverdag. Vi anerkender, at projektet i stedet har markedsført forløbet gennem andre kanaler i form af Åbent Hus, deltagelse i messer etc. Det er dog vores vurdering, at projektet ikke har formået at reagere hurtigt nok på rekrutteringsudfordringen, hvilket har haft den konsekvens, at projektet ikke har indriet outputmålet om 95 deltagende

elever. Derfor har vi valgt at nedjustere scoren for 'Organisering og samarbejde' fra fire til tre i forhold til mitvejsevalueringen.

Sammenhæng
ml. aktiviteter og
mål

Projektet er med til at afklare elevernes uddannelsesvalg, men kun få elever ender med at vælge en erhvervsuddannelse, hvorfor projektets samlede effektskabelse er begrænset. Projektet har i det sidste skoleår konkretiseret indholdet i forløbet ved at skære turismedelen fra, således forløbet udelukkende indebærer gastronomi og event. Vi anser denne tilpasning som hensigtsmæssig, eftersom eleverne og lærerne til midtvejsevalueringen gav udtryk for, at turismebegrebet var diffust og at gastronomi- og eventdelen i langt højere grad optog elevernes interessefokus, samt at der eksisterer erhvervsuddannelser, der retter sig direkte mod de to retninger.

Baseret på interviews med elever og lærere, er det vores vurdering, at projektets aktiviteter er med til at afklare de unges uddannelsesvalg. Evalueringen viser dog, at eleverne ofte bliver bevidste om, at de vil søge en anden uddannelsesvej end en erhvervsuddannelse – ofte grundet et utilstrækkeligt fagligt niveau eller personlige udfordringer. Vi anser det på den måde som en positiv bivirkning, at projektet understøtter inklusion af mere udfordrede unge i uddannelsessystemet. Vi må samtidig konstatere, at et fejlkalkuleret samarbejde med folkeskolerne samt en fejlcastning af elever, som har været mere udfordrede end forventet, ikke har skabt den ønskede sammenhæng mellem aktiviteter og målet om at øge optaget på erhvervsuddannelserne. Vi anerkender, at målet om at 75 elever umiddelbart efter deltagelsen i projektet skal være i gang med en erhvervsuddannelse, er ganske ambitiøst – ligesom vi også noterer os, at 10 elever er i gang med en erhvervsuddannelse. Samtidigt er skolerne lovmæssigt forpligtede til at være åbne for alle. Derfor er fagligt og socialt udfordrede elever med interesse i gastronomi og event, blevet optaget på skolernes TOG-forløb. Men det vores vurdering, at projektet har mødt flere problemer end man har kunnet håndtere inden for projektet og at det samlede effektpotentiale derfor må siges at være begrænset. Af den grund har vi valgt at nedjustere scoren for 'Sammenhæng ml. aktiviteter og mål' fra tre til to i forhold til mitvejsevalueringen.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Eleverne oplever især praktik, brobygning samt den tætte relation til lærere som motiverende. I midtvejsevalueringen gav de interviewede elever udtryk for, at særligt praktik, brobygning er motiverende. Praktikken motiverer eleverne og tydeliggør de jobmuligheder, der er i en given branche. Brobygningsforløbene er med til at skubbe eleverne ud over kanten og giver dem praktisk erfaring, som udvikler deres faglighed. Endelig pegede eleverne på, at de engagerede lærere for motiverede.

I tråd hermed fortæller eleverne ifm. slutevalueringen, at den tætte og personlige relation til lærerne gør det nemmere for dem at åbne op og udvikle sig i løbet af forløbet – både fagligt og socialt. Eleverne giver desuden enstemmigt udtryk for, at de mange nye venner, er en af de største styrker ved forløbet. Endelig fremhæver eleverne også, at praktikforløbene har en positiv indvirkning i forhold til afklaring af fremtidig uddannelsesretning. Som tidligere nævnt, bliver flere afklaret om, at de skal vælge en helt anden uddannelsesretning end en erhvervsuddannelse, hvilket selvsagt ikke bidrager til projektets ønskede effekt. Vi

anser det alligevel som en positiv bivirkning ved projektet, idet det er med til at kvalificere elevernes uddannelsesvalg, og på sigt bidrager til at de unge uddanner sig.

Vores samlede indtryk på tværs af de to evalueringer er, at eleverne gennemgående oplever forløbet som værdifuldt og især praktik, brobygning, den tætte relation til lærerne, de nye venner og muligheden for uddannelsesafklaring er de største styrker ved forløbet.

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Indsatsen bringer eleverne tættere på uddannelsesafklaring, men ikke nødvendigvis tættere på en erhvervsuddannelse. Elever fortæller samstemmende, at de i løbet af forløbet har oplevet en stor, personlig udvikling og fremhæver, at forløbet har boostet deres selvværd og de er blevet mere selvstændige. Vi vurderer, at TOG-forløbet kan give eleverne en oplevelse af empowerment, der potentielt ruster dem fagligt og socialt til at gennemføre en uddannelse. Eleverne fortæller i den forbindelse, at de bliver sporet ind på, hvad de vil efterfølgende. Set ud fra dette perspektiv, adresserer aktiviteterne elevernes behov. Men som allerede nævnt, er det dog de færreste elever, der når frem til, at de skal påbegynde en erhvervsuddannelse efter forløbet. Efter vores vurdering, er det en central erfaring fra projektet, at man selvsagt bør fokusere på de elever, der har behov for uddannelsesafklaring, men også dem, der har personlig kapacitet til at blive flyttet mod en erhvervsuddannelse. Efter som projektet kun er lykkedes med at sende 10 elever videre på en erhvervsuddannelse, må vi konstatere, at der i de fleste tilfælde er tale om fejlcastede elever, når vi tager udgangspunkt i projektets måltal (se læringspunkt 1).

Forankring af
output

Projektets basiskoncept fungerer som en værktøjskasse for de deltagende skoler, men relevansen af forankring er begrænset, når forløbet ikke flytter målgruppen tættere på en erhvervsuddannelse. Parat til Turisme, Oplevelser og Gastronomi har skabt et samarbejdsforum på tværs af de deltagende skoler, hvor både lærere og ledelsen deltager. De interviewede lærere fortæller, at netværket har været givtigt på flere måder og skabt en række positive bivirkninger. Dels har det skabt en platform for faglige diskussioner om udvikling af konceptet, som kommer under en kritisk lup. Dels får lærerne mulighed for at erfaringsudveksle samt hjælpe og inspirere hinanden, hvilket de anser som et nødvendigt middel til at skabe en fælles tilgang til at markedsføre forløbet og udbrede kendskabet til forløbet samt frie fagskoler.

Det faglige indhold, som er udviklet specifikt til TOG-forløbet, fungerer som en værktøjskasse, som skolerne har videreudviklet og indarbejdet i deres respektive kursusplaner. Konkret har fire fagskoler – udover de oprindelige 2 – indarbejdet konceptet i deres kursusplan. Vi anser det som positivt, at skolerne kører videre med konceptet efter projektafslutning. Vi mener dog, at den forankringsmæssige værdi af denne videreførelse er begrænset så længe forløbet ikke bringer eleverne tættere på en erhvervsuddannelse. Derfor er det vores vurdering, at projektet med fordel kan justere forløbet på en række områder (se læringspunkter 1).

Monitorering og
opfølgning

Monitorering og løbende opfølgning har været en udfordring for projektledelsen under hele projektperioden. Projektet har ingen

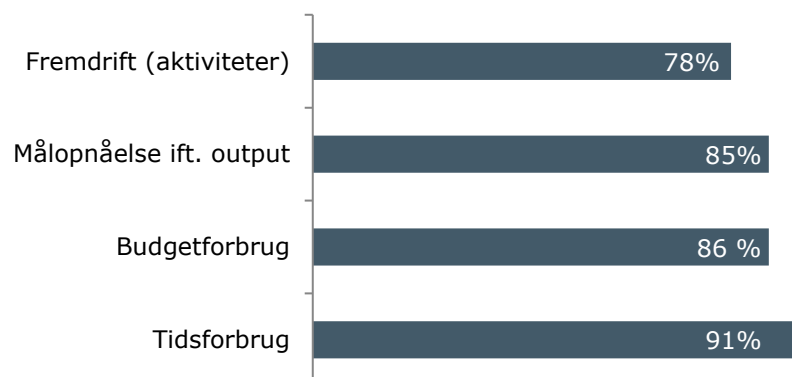
systematisk opfølgning af elevernes vurderinger af forløbet samt udbyttet heraf. Dette anser vi som en udfordring i forhold til at sikre størst mulig relevans og kvalitet af aktiviteterne.

Derudover har projektet som tidligere nævnt haft vanskeligt ved at styre og monitorere rekrutteringskanalerne, hvilket har haft indvirkning på antallet af de optagne elever – og i sidste ende også antallet af elever, der er i stand til at påbegynde en erhvervsuddannelse. Endnu en monitoreringsudfordring, der har haft konsekvenser for målopnåelsen er, at projektet ikke har tilpasset målgruppen i takt med erkendelsen af, at de optagne elever har haft begrænsede muligheder for at påbegynde en erhvervsuddannelse umiddelbart efter deltagelse i forløbet.

Af ovennævnte årsager, har vi valgt at nedjustere scoren for 'Monitorering og opfølgning' fra to til et.

FREMDRIFT OG MÅLOPNÅELSE

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 0) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 0).

FREMDRIFT IFT. AKTIVITETER OG MILEPÆLE

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 78 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Antal besøg i grundskolen mhp. rekruttering af elever	80	250	+ 100 %
A2: Antal skoler der udvikler et-årigt erhvervsrettet kostskolekursus "Parat til Turisme, Oplevelser og Gastronomi"	5	6	+ 100 %
A3: Antal pilottest af et-årigt erhvervsrettet kostskolekursus "Parat til Turisme, Oplevelser og Gastronomi"	3	2	66 %
A4: Antal gennemførte erhvervspraktikker på relevante virksomheder inden for oplevelseserhverv	285	165	58 %
A5: Antal elever der har modtaget målrettet individuel vejledning til uddannelse	95	81	85 %
A6: Antal gennemførte brobygningsforløb inden for oplevelsesbranchen.	190	232	+ 100 %
A7: Antal fagskoler hvortil det påbegynder det tilpassede koncept	2	4	+ 100 %
A8: Antal elever der indgår i uddannelsesopfølgning (Langt mentorskab)	72	10	14 %

Med en samlet målopnåelse af de opstillede aktivitetsmål på 78 %, er projektet under det forventede niveau. Vi hæfter os blandt andet ved, at kun 165 elever har gennemført en erhvervspraktik, svarende til en målopnåelse på 58 % (A4). Ifølge projektledelsen skyldes det især elevernes faglige og sociale udfordringer, der har betydet, at de ikke har evnet at varetage en erhvervspraktik. Netop elevernes svage forudsætninger har også haft betydning for antallet af elever, der indgår i uddannelsesopfølgning (A8). Tallet indebærer de 10 elever, som er påbegyndt en uddannelse efter forløbet, og har været en del af en lang mentorordning.

På trods af, at projektet ligger under det forventede niveau, er man alligevel lykkedes med at udvikle kursuskonceptet blandt seks skoler (A2) og udbrede det til fire nye skoler (A7).

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Totalt budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	1,7	1,4	85 %
Tidsforbrug (måneder)	55	50	91 %

Som det fremgår af ovenstående tabel, har projektet et mindre underforbrug af midler. Dette hænger blandt andet sammen med, at tallene stammer fra den seneste opgørelse i ultimo september. Projektledelsen er i tvivl om, hvorvidt de får anvendt de resterende budgetterede midler inden for projektperioden, idet aktiviteter målrettet elever, der er startet på forløbet i august 2019, ikke er støtteberettigede. Projektet kan kun registrere timer på aktiviteter i den opfølgende indsats på elever, der er startet på en erhvervsskole, hvilket er begrænset grundet det lave antal elever.

MÅLOPNÅELSE I FORHOLD TIL OUTPUT

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 85 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evalueringstidspunktet	Procentvis målopnåelse
B1: Antal deltagere	95	81	85 %

Projektet har opnået en målopnåelse lidt under det forventede niveau ift. den opstillede outputindikator, der omfatter, at 81 elever er startet på forløbet. Således har projektet opnået en målopnåelse på 85 %. Dette skyldes især, at forløbet er blevet udbredt til flere fri fagskoler, hvilket har øget projektets synlighed. Vi vil dog endnu en gang understrege, at der er tale om elever med lave faglige og sociale forudsætninger for at kunne påbegynde en erhvervsuddannelse efter forløbet. Derfor giver målopnåelsen på output ikke nogen speciel god indikation på projektets effektpotentialer.

EFFEKTIVURDERING

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentialer.

Jf. projektets evalueringsoplæg, skulle vi have udsendt et elektronisk spørgeskema til eleverne, der har deltaget i forløbet – ligesom ved midtvejsevaluering. Projektledelsen har dog ikke været i stand til at fremskaffe kontaktoplysninger på eleverne, hvorfor det ikke har været muligt at udsende spørgeskemaet. Dette anser vi som en væsentlig barriere for at projektets monitorering af eleverne feedback og input til forløbet (se afsnit "Monitorering og opfølgning").

INDSATSENS EFFEKTMÅL

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 6 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning...		Status	Procentvis mål-opnåelse
	i projektperioden	efter projektperioden		
C1: Antal deltagere, der er i gang med en erhvervsuddannelse umiddelbart efter deltagelsen	72	0	10	14 %

Note: - angiver, at projektholdet endnu ikke er begyndt at samle data ind på denne indikator.

Parat til Turisme, Oplevelser og Gastronomi har på evalueringstidspunktet 10 elever, der er påbegyndt en erhvervsuddannelse efter deltagelse i projektet. Dette svarer til en målopnåelse på 14 %. Baseret på elevernes egne udsagn og målgruppens svage forudsætninger, forventer vi ikke tallet vil stige efter projektafslutning.

Som allerede påpeget skyldes den lave målopnåelse af effektmålet primært rekrutteringsudfordringerne samt elevsammensætningen, der især har bestået af elever med faglige og sociale udfordringer. Vi anerkender, at effektmålet om, at 72 elever skal påbegynde en erhvervsuddannelse, er et ambitiøst effektmål – ligesom projektet har på mange måder har bidraget til elevernes uddannelsesafklaring. Men vi må samtidig konstatere, at projektet ikke har formået at tilpasse rekrutteringsindsatsen i tide samt fokuseret på at optage elever, der reelt set har forudsætningerne til at påbegynde en erhvervsuddannelse. På den baggrund er det vores vurdering, at projektets reelle effektskabelse er begrænset.

ANBEFALINGER OG LÆRING

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger¹ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Fokusér virkemidler på den rette målgruppe. Evalueringen har tydeliggjort, at der er stor variation i elevernes sociale og faglige forudsætninger for at kunne fortsætte på en erhvervsuddannelse. Dette indikerer, at der i rekrutteringsfasen ikke har været tilstrækkeligt fokus på kun at visitere de elever, som rent faktisk har mulighed for at blive flyttet tættere på en erhvervsuddannelse, hvilket vi anser som en betragtelig fejlcasting set i et effektperspektiv.

En central læring er derfor, at lignende projekter – og eventuelt videreførelsen af forløbet – fremadrettet tager nøje stilling til den konkrete målgruppe. Skal det udelukkende være det allermest motiverede og "egnede" til en erhvervsuddannelse? Eller skal projektet også målrette sig mod en mere resourcesvag gruppe, der kræver en mere fokuseret indsats?

Hvis projekter skal fokusere på de mest motiverede elever, bør projektet være mere målrettede i rekrutteringsprocessen. Der skal opstilles klare kriterier til målgruppen, således det er tydeligt for de ansvarlige i rekrutteringen, at de kun kan visitere elever, der opfylder alle krav. Derudover må projektet være selektive, når de i sidste ende bestemmer, hvilke elever, der bliver endeligt godkendt til projektet. Det er vores vurdering, at en investering i den mest uddannelsesparate målgruppe vil have den største effekt.

Hvis fremtidige projekter derimod ønsker at inkludere en bredere målgruppe, kan der være behov for en mere målrettet indsats, der grundet manglende grundet svage faglige og sociale forudsætninger, negative uddannelseserfaringer m.v. på flere måder er langt fra en erhvervsuddannelse. Ønsker projektet at have et bredere, inkluderende fokus, bør forløbets oprindelige rationale og virkemidler tilpasses, eftersom det vil være vanskeligt at indfri effektpotentialet med denne mere udfordrede elevgruppe.

Læringspunkt 2

Personlige relationer er afgørende for de unges udviklingsmuligheder. Erfaringerne fra evalueringen viser, at eleverne har stor gavn af deres lærere set ud fra et personligt udviklingsperspektiv – både på skolen, men også når de skal videre på en erhvervsuddannelse. Brugen af mentorordningen har været begrænset i projektet, eftersom blot 10 elever er gået videre i en erhvervsuddannelse. Alligevel finder vi, at en særlig støtteordning kan understøtte elevernes muligheder for at påbegynde og færdiggøre en erhvervsuddannelse, eftersom

¹ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

eleverne fortæller, at den tætte relation til lærerne har givet de unge en større tro på egne evner og en oplevelse af, at de kan bidrage med noget værdifuldt.

En central barriere for effektskabelse er, at eleverne mister motivationen for at tage en uddannelse og eksempelvis falder fra. Dette skyldes særligt, at jo større udfordringer en målgruppe oplever, desto større er behovet for en vedholdende indsats. Vi anbefaler derfor, at lignende projekter med fokus på videre uddannelse, etablerer mentorordninger, hvor der løbende bliver fulgt op på den enkelte elev med henblik på at sikre, at deres motivation til at fortsætte på en uddannelse ikke går tabt og på sigt forsvinder. En sådan mentorordning kan med fordel foregå via en fast, månedlig opfølgning med den enkelte elev. Opfølgningen kan indebære en status på uddannelsesforløbet samt oplevede udfordringer, som kontaktpersonen kan hjælpe med at nedbryde. Derudover kan elev og kontaktperson opstille nye, overkommelige mål, som eleven skal opfylde inden næste møde. Dette kan potentielt give målgruppen en følelse af, at de stadig får støtte til de udfordringer, de oplever i forbindelse med at påbegynde en uddannelse, men også bliver udfordret og presset til at gøre en indsats.

Derudover kan den rette hjælp og støtte, som eleverne får undervejs i projektet, potentielt omdannes til en form for selvhjælp til håndtering af fremtidige udfordringer og en større ansvarsbevidsthed, der kan føre til at de tager styringen over deres eget liv. Således anser vi projektets fokus på at skabe en tæt relation til hver enkelt ung som et centralt tiltag, der potentielt kan ruste målgruppen til at søge uddannelse på egen hånd efter projektafslutning.

I relation hertil er en anden væsentlig erfaring fra projektet, at sammensætningen af projektholdet er afgørende. Dette indebærer, at projektmedarbejderne, der har den daglige kontakt med eleverne, besidder en bred vifte af kompetencer – og ikke blot en lærerfunktion. Dette skal sikre, at eleven gennemgår en korrekt afdækning af ressourcer og særlige udfordringer og med afsæt heri, tilrettelægges et håndholdt og individuelt forløb. Parat til Turisme, Oplevelse og Gastronomi er efter vores vurdering lykkedes med succesfuld sammensætning af projektmedarbejdere.

Læringspunkt 3

Samarbejdet med grundskolerne udskoling er vanskeligt. Evalueringen har vist, at rekrutteringssamarbejdet med grundskolerne har været udfordret. Umiddelbart virker det oplagt at etablere et samarbejde med udskolingen, fordi projektets målgruppe er elever, der færdiggjort grundskolens afgangseksamen. Men ligesom projektledelsen også har oplevet, har grundskolen ikke noget entydigt interesse i at bidrage til, at elever på sigt starter på en erhvervsuddannelse, fordi det ikke er en del af grundskolens mål. Vi har set lignende, fejkalkulerede samarbejder med grundskolen fra tidligere projekter, og en central læring er, at fremadrettede projekter bør fokusere på andre rekrutteringskanaler end grundskolerne, f.eks. Åbent Hus, deltagelse uddannelsesdage m.v.

Læringspunkt 4

Virksomheder har to overlappende motiver til at deltage i projektet. Baseret på interviews med virksomheder, lærere og projektledelsen, ser vi, at der er forskel på virksomhedernes årsager til at deltage i projektet. Nogle virksomheder ønsker at tage et socialt ansvar ved at inkludere flere udsatte unge på arbejdsmarkedet og har dermed et filantropisk rationale med deltagelsen. Andre

virksomheder forventer, at målgruppen kan bidrage med kvalificeret arbejdskraft og kompetenceforsyning, og deltager dermed grundet et arbejdskraftsbehov.

Fremtidige projekter kan med fordel tage højde for disse to centrale hensyn, når de rekrutterer virksomheder til projektet for at sikre at både eleven og virksomheden får et gensidigt udbytte. Såfremt der er tale om virksomheder, der ønsker at tage et socialt ansvar, er det afgørende med en indledende forventningsafstemning, så virksomhederne ved, hvad de kan forvente af elevens bidrag på arbejdspladsen – særligt grundet de udfordringer, som eleven slås med. Hvis virksomheden omvendt har en egeninteresse i form af rekruttering af arbejdskraft, det er centralt at få afdækket, hvor stort virksomhedens kompetencebehov er, og hvilke elever, der kan matche dette behov med henblik på at nedbringe virksomhedens kompetenceudfordring. Således bør man kun sende de allermest relevante elever i erhvervspraktik hos denne type virksomhed.

Bilag A Sådan scorer vi

OVERORDNET

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i et 'spiderweb' i rapportens afsnit 4.1. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

1. Implementering (afsnit 4)

Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre		Samlet implementeringsscore	
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.		
1	Implementeringen er meget kritisabel.	1,0 - 2,5	● [RØD]

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklyscore er vejledende.

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejsevaluering
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 – 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 – 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 – 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 – 19 %	0 – 14 %

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

3. Effektvurdering (afsnit 6)

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.